

ŽELEZAR

Jesenice, 1. septembra 1988

Številka 35 • XXXVII

NAŠ KOVINAR, svobodno glasilo delavcev KID, je kot predhodnik ŽELEZARJA začel izhajati 26. januarja 1937. ŽELEZAR izhaja od 1. decembra 1951 kot mesečna revija, od 15. aprila 1959 kot štirinajstdnevnik in od 1. januarja 1962 kot tednik. Glasilo je ob 25. letnici predsednik Tito odlikoval z redom za sluz za narod s srebrno zvezdo. Glavni in odgovorni urednik Mile Crnović, tehnični urednik Dare Bradakšja, lektorica — novinarka Lilijana Kos, novinarka Tanja Kastelic, administracija — Mira Šifrer in Dinka Čatac. Naslov: Uredništvo Železarnja, SOZD SŽ — Železarna Jesenice. Številke internih telefonov: urednik 26-18, tehnični urednik 26-19, novinar 26-20, administracija 26-21. Stavek in tehnično oblikovanje TK Gorjanski tisk Kranj, tisk ZP Ljudska pravica Ljubljana.

Delovni cilji in uresničevanje

Proizvodnja in prodaja v številkah

Obrati	Skup. proiz.		Proizvodnja za prodajo			
	ind. mes.	ind. leto	količ. mes.	ind. mes.	količ. kum.	ind. kum.
Jeklarna 1	102,9	102				
Jeklarna 2	90,0	98				
Livarna	32,4	85			407,1	54
VBS	99,9	101	3.738,8	91,0	35.522,4	108
HVB	113,4	109	7.990,7	115,9	67.002,4	110
HVJ	105,0	109	1.916,8	109,4	14.709,7	110
PVT	107,6	104	1.514,7	102,4	13.563,8	105
VDP	101,7	94	6.051,7	107,6	43.432,0	97
Žičarna	96,7	93	2.044,7	87,1	17.339,3	90
Jeklovlek	98,2	102	1.908,9	104,5	18.290,3	106
Elektrode	97,3	107	1.207,8	93,9	14.166,0	103
Žebeljarna	110,1	105	580,9	102,6	5.499,4	104
Žič. valj.	118,2	99	762,3	91,8	9.110,2	135
Železarna	100,9	100	27.717,3	103,3	239.042,6	105

V vseh obratih smo v preteklem tednu izboljšali rezultate; tako v skupni proizvodnji kot tudi v prodaji presegamo planirane količine. Vzroki so predvsem v normalizaciji oskrbe vseh obratov z vložnim materialom in polizdelki. V preostalih dveh dnevih meseca avgusta (podatki se nanašajo na dosežene rezultate do 29. avgusta) bo rezultat v doseganju količine prodaje predvidoma še nekoliko boljši.

Poslabšanje rezultata pričakujemo pri doseganju plana skupne proizvodnje. Zaradi okvare peči v Jeklarni 2 je prišlo do zastoja proizvodnje, ki je trajal skoraj tri dni. Izpad proizvodnje znaša preko 2.000 ton slabov. To povzroča motnje v delu Valjarne bluming štekel, pozneje pa bodo motnje tudi v oskrbi ostalih obratov. Zavedati se moramo vseh posledic takih izpadov znotraj Železarnje, od izpada realizacije in težav vseh vrst v praktično celotni proizvodni liniji, do posledic, ki se kažejo pri kupcih — porabnikih našega jekla. S kvalitativnim in vestnim delom je možno posledice zmanjšati, kar bo težka naloga tako za jeklarje in vzdrževalce kot tudi za vse ostale delavce v proizvodni verigi.

Podpredsednik poslovnega odbora:
Božidar Bartelj

Prispevek obrata Elektrode pri saniranju sedanjih težav

Elektrode se pridružujejo ostalim obratom Železarnje v prizadevanjih za čimbolj dosledno in učinkovito izpolnjevanje sanacijskega programa, kar edino lahko prispeva k odpravi sedanjih težav v Železarni. Ta obrat je doslej razmeroma dobro izpolnjeval svoje planske naloge. Njegov osnovni cilj v drugi polovici letošnjega leta pa je obdržati devetodstotno povečanje skupne proizvodnje glede na gospodarski načrt, ki so ga dosegli že v prvem polletju. Do konca leta naj bi povečali predvsem proizvodnjo dodatnih materialov za varjenje (elektrod, varilnih praškov in gole žice). To pa jim bo, po besedah vodje obrata, uspelo le, če bo na razpolago dovolj vhodnih materialov — žice, mineralov, ferozlitin in vodnega stekla in le če bodo delavci primerno stimulirani.

V prvih šestih letošnjih mesecih so imeli v Elektrodah največ problemov s pomanjkanjem in slabo kvaliteto EO — žice, pa tudi težave z visokolegirano žico. Vse to je zmanjšalo njihov uspeh pri doseganju proizvodnih rezultatov in jih prisililo, da so žico uvažali. Z minerali in ferozlitinami ni bilo posebnih težav, spremljali pa so jih problemi pri vodnem steklu. V prihodnje bodo prisiljeni najti, poleg Galenike iz Zemuna, dodatnega dobavitelja vodnega stekla, ki bo priskrbel kvaliteten vhodni material za zmerno ceno. Za Elektrode je namreč značilno, da so potrošnik širokega spektra surovin, hkrati pa postavljajo dobaviteljem dodatne zahteve glede kvalitete; zato so cene surovin za njih razmeroma visoke.

V obratu posvečajo precej pozornosti pripravljanju proizvodnih programov, kar naj bi zagotovilo čimbolj kontinuirano proizvodnjo. To je posebej pomembno, ker vedno bolj drobljena prodaja povzroča več prekinitev časov v proizvodnji; koriščenje slednjih pa predstavlja izkoriščanje rezerv. Prodaja na domačem trgu se je spremenila v smeri večjega števila drobnih naročil. Hkrati so prešle zaloge od grosistov

na proizvajalca, to pa zahteva veliko ažurnost proizvodnje in takojšnje izpolnjevanje naročil. V Elektrodah so določili meje zalog, v katerih se lahko gibljejo količine specialnih in masovnih dodatnih materialov; računa-

jo, da bodo tako omogočili sprotno in hitrejšo odpremljanje izdelkov.

Vodstvo Elektrod se v zadnjem času intenzivno ukvarja z revizijo tehnoloških poti ter hkrati s tem preverja stroškovna mesta in ugotavlja specifične porabe vseh vrst. Cilj tega je zmanjšanje lastne cene dodatnih materialov, s tem pa tudi zmanjšanje proizvodnih stroškov. To delo je za obrat in za TOZD Okrogli program znatno važnejše kot za druge proizvodne TOZD Železarnje, ker izdelujejo končni izdelek, ki gre neposredno na tržišče. Da bi lahko čim realneje predlagali prodajne cene za svoje izdelke, morajo nenehno slediti njihovim lastnim cenam. Sicer pa so Elektrode znane po tem, da izdelujejo visokovrednostne izdelke, kar je razvidno tudi iz visoke povprečne prodajne cene, ki jo dosegajo vsak mesec.

Pogoj za dobro delo obrata je tudi kontinuiran razvoj. Zato je potrebno nenehno izpopolnjevanje obstoječih in razvoj novih dodatnih materialov. Na tem področju so Elektrode tesno povezane z razvojnim oddelkom; skupaj z njim sodelujejo s švicarskim podjetjem Oerlikon. Tako dosega obrat svetovno priznano kvaliteto svojih izdelkov.

Tako kot v vseh obratih Železarnje, si tudi v Elektrodah prizadevajo doseči kar najboljši izplen. Veliko si obetajo od ponovne, toda previdne uporabe nekaterih odpadnih materialov, ki nastanejo pri drobljenju manjši proizvodnji. Ko so pričeli izdelovati aglomerirne praške, namesto taljenih, so dosegli tudi precejšnje zmanjšanje energije.

V obratu Elektrode si prizadevajo doseči cilje, ki jih predvideva sanacijski program, vendar so pri tem omejeni s slabim stanjem nekaterih proizvodnih naprav. V prvi polovici leta so sicer uspeli dobro urediti linijo štiri v oplasčevalnici, sedaj pa bi

(Nadaljevanje na 2. strani)

Likvidnost Železarnje Jesenice v letu 1988 (Spremljanje mesečne likvidnosti)

Ker so se likvidnostne težave napovedovale že na samem začetku poslovnega leta 1988, smo se odločili, da izdelujemo likvidnostni plan in spremljamo njegovo izvajanje vsak mesec sproti. Po prvih težavah, ko nismo uspeli zajeti in predvideti vseh vplivov in je zato med načrtom in realizacijo prihajalo do večjih odstopanj in popravkov, smo uspeli situacijo obvladati v tolikšni meri, da z veliko verjetnostjo lahko napovedujemo dogajanje v naslednjem obdobju. To velja tako za trende gibanja posameznih elementov poslovanja, kot tudi za absolutne vrednosti.

Za analizo stanja in načrtovanja poslovnih dejavnosti so ti podatki zelo pomembni, saj kažejo v katero smer je potrebno usmeriti aktivnosti znotraj Železarnje in tudi izven nje.

V analizi spremljamo prilive od prodaje ter obresti s tečajnimi razlikami, kot tudi odlive z nakupi in plačanimi obrestmi, s tečajnimi razlikami ter sredstva za osebne dohodke in drugo porabo.

Slika kaže, da nam je vrednost mesečne prodaje rasla vsak mesec in je od povprečne vrednosti 30.680 mio v prvih treh mesecih narasla na predvidene 72.109 mio v mesecu oktobru (skupni indeks 235). Največjo rast beležimo v mesecu juniju, ko smo uveljavili nove cene, vendar tudi najmanjša rast, ko se cene niso spreminjale, znaša 3 do 9 % mesečno. Večja je rast vrednosti na domačem kot na tujih tržiščih.

Stroški nabavljenih materialov, energije in uslug rastejo hitreje (skupni indeks 250). Predvsem je večja rast v zadnjih mesecih zaradi sprememb cen energije, transporta in tečaja dinarja do drugih valut.

Tako smo od povprečnih 21.710 mio v prvih treh mesecih povečali nakupe na 54.414 mio v oktobru, od tega nakupe uvoznih substanc od 6.054 mio na 21.225 mio din.

Naša sredstva za osebne dohodke se gibljejo v mejah načrtovanega in v mejah družbenega dogovora ter zakonskih regulativov. Mesečna rast je bila do junija skromna. Nato beležimo 6 do 8 % mesečno rast in pričakujemo indeks oktober—marec 149. Tako smo v prvih treh mesecih namenili za osebne dohodke po 5.151 mio din, v avgustu pa bo potrebno zbrati v ta namen že približno 7.000 mio din.

Posebej kritično je področje obresti in tečajnih razlik. Sredstva iz tega naslova se povečujejo bistveno hitreje kot ostala sredstva. Na strani prilivov, to je tistih obrestih, do katerih smo upravičeni glede na način plačevanja kupcev za prodano blago in storitve Železarnje Jesenice, se je mesečna vsota povzpela od 1.400 mio v prvih treh mesecih na 6.500 mio v zadnjih

treh obravnavanih mesecih. Visoka rast je osnovana na obrestni meri in finančni disciplini kupcev.

Napori Komerčiale in finančnoraznovodskega sektorja ter vodstva delovne organizacije so usmerjeni v izterjavo upravičenih zahtevkov. Pogosto so potrebne tudi tožbe, ki pa nimajo velikega uspeha.

Največji likvidnostni problem pa so prav gotovo obresti, ki jih moramo plačevati za najete kredite, in naša finančna nesposobnost za sprotno plačevanje obveznosti. Značilno za to področje, poleg stalne nagle rasti, saj se je od povprečne vrednosti 5.392 milijonov din obveznosti v zadnjem obdobju povzpela preko 16.000 mio din, je tudi veliko nihanje v posameznih mesecih, pač glede na realno in predvsem revalorizacijsko obrestno mero v posameznem obdobju.

Neto obresti (to je razlika med pasivnimi in aktivnimi obrestmi) so v obravnavanem obdobju porasle od 4.300 mio na 10.000 mio din. V vrednosti, ustvarjeni od prodaje blaga in storitev, to znaša približno 14 %. Ta obremenitev je za delovno organizacijo spodbudna bazične industrije, kamor sodi Železarna Jesenice, prevelika.

Večletna analiza kaže, da le z dobrim gospodarjenjem lahko dosežemo, da delež čistih materialnih stroškov ne preseže 70 % realizacije. (To nam je v nekaterih mesecih letošnjega leta tudi uspelo).

Vrednost sredstev za osebne dohodke in skupno porabo znaša 13 do 17 % vrednosti realizacije.

Za razvoj potrebujemo sredstva, ki jih ustvarjamo z amortizacijo in naj bi znašala 12 do 14 % realizacije.

Tako ob dobrem gospodarjenju ostanje za obresti in neto akumulacijo le nič do 5 odstotkov. Torej je 14 % obremenitev za odplačilo neto obresti, poleg cenovnih neskladij, glavni razlog za likvidnostne težave in poslovanje brez akumulacije oziroma celo z izgubo.

Izhod iščemo neprestano.

Izpolnjevanje vseh internih programov in pravočasno reševanje cenovnih neskladij naj bi omogočilo doseganje razlike med realizacijo in stroški nad 30 % (v razvitih državah je ta razlika večja od 40 %).

Osebnih dohodkov in amortizacije ne moremo in ne smemo zmanjševati. Zato bo nujno potrebno doseči drugačen odnos do razvoja črne metalurgije, ki se bo odrazil v sprotne prilaganju cen in ugodnejših pogojih finansiranja razvoja ter tekočega poslovanja, ki bi jih zagotovili s sprejemljivejšo obrestno mero ter pravočasnim odplačevanjem obveznosti.

Predsednik poslovnega odbora:
Boris Bregant, dipl. ing.

Varnost otrok ob začetku šolskega leta

Od 1. septembra dalje bodo naše ceste spet polne otrok na poti v šolo in iz nje, med njimi tudi takih, ki bodo prvič prestopili osnovnošolski prag. Zato ni odveč, da opozorimo na nekatere dejavnike, ki bodo prispevali k čimboljši prometni varnosti in k zmanjšanju posledic nezgod. Zavedati se moramo, da prometne nezgode pri katerih otroci in mladoletniki nikakor niso izvzeti, ne pomenijo le tragičnega dohodka zaradi izgube najdražjega, ampak tudi velike izgube za družbo. Da pa varnost otrok ne bo le apel nekaterim subjektom, predvsem organom za notranje zadeve, na začetku šolskega leta, pozivamo vse, posebno pa starše otrok ter vzgojnoizobraževalne ustanove, da za varnost otrok maksimalno poskrbijo.

Jeseniški prometni zamašek, predvsem v času turistične sezone, nam je vsem dobro znan. Magistralna cesta, ki poteka skozi mesto ima številne prehode, preko katerih stalno hodijo pešci, med njimi tudi številni učenci osnovnih šol. Pri tem moramo upoštevati, da se je število prometnih nezgod v letošnjem letu povečalo, prometna varnost pa je nasploh slabša. Tako je bilo letos v jeseniški občini že preko 350 prometnih nezgod z lažjimi in hujšimi posledicami. V tem času je osem oseb izgubilo življenje, 26 jih je bilo hudo in 46 lažje telesno poškodovanih. Na nevarnosti, ki prežijo v cestnem prometu, opozarjamo zato, ker ugotavljamo, da je vse več prometnih nezgod z udeležbo otrok in mladoletnikov (med njimi je vse več tudi povzročiteljev), pa tudi posledice so vse bolj tragične.

Ne le organi za notranje zadeve in vzgojnoizobraževalne ustanove, ampak predvsem starši otrok bodo morali v veliko večji meri sodelovati in skrbeti s primerno zgojijo in s svojim pravilnim zgledom za varnost otrok v cestnem prometu. Zato predlagamo, naj vsakodnevno opozarjajo svoje otroke na nevarnosti, jih poučijo o načinu hoje, upoštevanju predpisov, uporabi najvarnejše poti v šolo in nazaj in nasploh o obnašanju udeležencev v prometu.

Zavedati se moramo, da še tako dobro pripravljeni predpisi ne morejo izboljšati prometne varnosti, če pri tem aktivno ne sodelujejo vsi udeleženci v prometu.

Upamo, da bodo številna opozorila zalegla in bomo kmalu lahko govorili in pisali o skupnem uspehu pri izboljšanju varnostne kulture v prometu in zmanjšanju števila in posledic prometnih nezgod.

Komandir postaje milice
inšpektor
Jože Jancin

